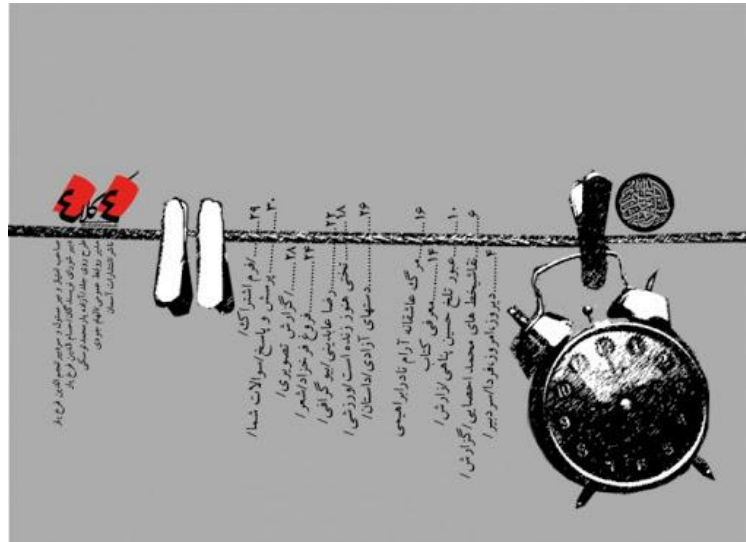

اکارگاه صفحه آرایی: جلسه ششم تئوری

ندا ابراهیمی بسطامی/گروه گرافیک

فهرست مجله

مندرجات کامل هر مجله با اشاره صفحه آن در فهرست مجله می آید که شکل کلی آن معمولا در شماره های مختلف مجله ثابت است. وجود فضای سفید نسبتا چشمگیر در این صفحه ضروری است و، علاوه بر آن فهرست مجله باید طرحی ویژه و منحصر به فرد و چشم نواز و به یاد ماندنی و ثابت داشته باشد و در عمل نیز به راحتی محل و شماره صفحه هر مطلب را به خواننده مجله نشان دهد.

فهرست بیشتر مجلات یک صفحه است، اما گاهی فهرست را در یک ستون یا نصف صفحه یا صفحه جای می دهند و بقیه صفحه با سخن سر دبیر کامل می شود. در بعضی نشریات نیز فهرست چند صفحه است، زیرا چکیده هر مقاله نیز در آن گنجانده شده است.

ذکر نام خدا مانند «بسم الله الرحمن الرحيم» در مجلات فارسی زبان باید در بالاترین بخش صفحه فهرست قرار گیرد. سر لوحه و اطلاعاتی مانند شماره نشریه و تاریخ نشر هم باید در فهرست ارائه شود، زیرا برای کارهای پژوهشی از فهرست مجله یا از تصویر تکثیر شده آن استفاده می شود که وجود این اطلاعات هویت و شناسنامه ماخذ را می نمایاند. شماره صفحات در فهرست لزوما نباید با همان قلم و اندازه ای بیاید که موضوع مقالات با آن حروف چینی شده

است؛ اما در قرار گرفتن شماره صفحات زیر یکدیگر لازم است که یکان‌ها زیر هم و دهگان‌ها زیر یکدیگر قرار گیرند تا خواننده مجله در پیدا کردن مقالات با مشکلی مواجه نشود.

نمونه صفحه فهرست (دو صفحه روبروی هم و مرتبط به یکدیگر)

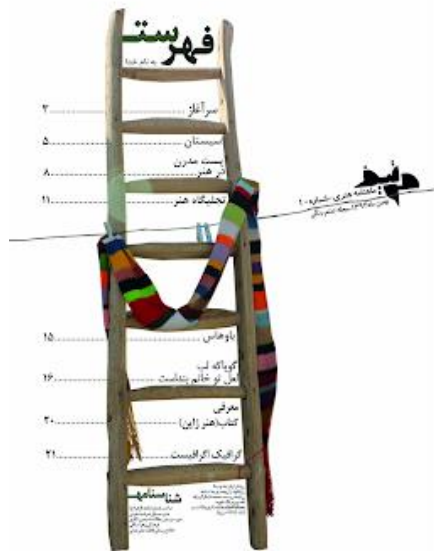

صفحه یا صفحات فهرست گاهی با استفاده از گرید تمام صفحات مجله طراحی می‌شود، اما این امکان هم وجود دارد که هیچ ارتباطی به گرید صفحات دیگر نداشته باشد. اما ارجح است که فاصله کلماتی که در فهرست از آن‌ها استفاده شده است از عطف یا سه طرف دیگر یا از فاصله نظیر آن در صفحات دیگر مجله کمتر نباشد. به بیان دیگر، در حاشیه فهرست نیز مانند حاشیه‌های گرید صفحات دیگر کلمه‌ای قرار نگیرد. بدیهی است که این محدودیت فقط برای درج کلمات است و این امکان هست که عکس و طرح و خطوط و نوارهای رنگی با خاکستری حاشیه‌ها را قطع یا اشغال کنند.

صفحه فهرست چون نخستین صفحه مجله است و روحیه و شکل طراحی تکراری و ثابتی در هر شماره دارد، باید از خلاقیت و ابتکار هنری بهره کافی داشته باشد. اما تاکید می‌شود که این خلاقیت نباید به عملکرد این صفحه که مشخص کردن شماره صفحات تمام مطلب مندرج در مجله است صدمه‌ای وارد آورد.

صفحه شناسنامه یا صفحه حقوق مجله را نیز معمولاً در همین صفحه ارائه می‌کنند و آرایش صفحه هر دو موضوع، یعنی عناوین مقالات و شناسنامه، را در بر می‌گیرد. در شناسنامه صاحب امتیاز و مدیر مسول و سر دبیر و شورای نویسندگان و ویراستار و نیز کادر تولید فنی مانند حروف چین و نمونه خوان و صفحه آرا و نام لیتوگرافی و چاپخانه و صحافی معرفی می‌شوند. نشانی دفتر مجله و تلفن‌های تماس نیز در همین صفحه درج می‌شود. شرح عکس روی جلد و،

در صورت لزوم، شرح عکس پشت جلد را می توان در صفحه فهرست آورد و احيانا تصوير كوچكي از روي جلد گاهي صفحه چهار جلد را در آن آورد.

نمونه هایی از فهرست تک صفحه ای